

34912/8-3079



Ministerstvo kultury České republiky

Maltézské náměstí 1

118 01 Praha 1 – Malá Strana

Národní památkový ústav

ústřední pracoviště telefon: 257 085 111

Valdštejnské nám. 3/162, Praha fax: 257 329 537

e-mail: posta@mkcr.cz

Statutární město Opava, Horní náměstí 69, 746 26 Opava

Váš dopis značky

Naše značka

k č. j. 1281/2008

Došlo 23 -04- 2008

Opava 3036

Obj. 4. listy

Odd:

Vyřizuje/linka

V Praze dne

Mgr. Petra Mašitová, Ph.D./429 09. 04. 2008

-PO1
1. kopie
Prohlášení
kopie

Věc: Rozvodna – měnárna elektrického proudu v Opavě, č.p. 183, Rybí trh č.o. 4, na parc. č. 271/2, k.ú. Opava-město, obec Opava, okres Opava, Moravskoslezský kraj - rozhodnutí ve věci žádosti o zrušení prohlášení za kulturní památku

V příloze Vám zasíláme rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. 1281/2008 ve výše uvedené věci.

Mgr. Petra Ulbrichová

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha: 1x rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. 1281/2008

Ministerstvo kultury

odbor památkové péče

Maltézské náměstí 1

118 01 Praha 1 - Malá Strana

IČO: 00023671

③

Stejnopis obdrží:

1. ☒ Národní památkový ústav, ústřední pracoviště;
2. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě;
3. Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor územního plánování, stavebního řádu a památkové péče;
4. Magistrát města Opavy, odbor hlavního architekta a územního plánu;
5. vlastní.



Ministerstvo kultury České republiky

Maltézské náměstí 1

118 01 Praha 1 – Malá Strana

telefon: 257 085 111

fax: 224 318 155

e-mail: postat@mkcr.cz

V Praze dne 09. 04. 2008

Č. j.: 1281/2008

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče vydává toto

r o z h o d n u t í:

Ministerstvo kultury **z a m í t á** žádost Statutárního města Opavy, se sídlem Horní náměstí 69, 746 26 Opava, a podle § 8 zákona číslo 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, **n e r u š í** prohlášení rozvodny – měnirny elektrického proudu v Opavě, č.p. 183, Rybí trh č.o. 4, na parc. č. 271/2, k.ú. Opava-město, obec Opava, okres Opava, Moravskoslezský kraj (rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek ČR 34912/8-3079), za kulturní památku.

O d ů v o d n ě n í

Ministerstvo kultury na základě žádosti Statutárního města Opavy, se sídlem Horní náměstí 69, 746 26 Opava zahájilo řízení o zrušení prohlášení rozvodny – měnirny elektrického proudu v Opavě, č.p. 183, Rybí trh č.o. 4, na parc. č. 271/2, k.ú. Opava-město, obec Opava, okres Opava, Moravskoslezský kraj (rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek ČR 34912/8-3079), za kulturní památku. Navrhovatel ve svém podání uvedl následující: „žádáme o zrušení prohlášení věci za nemovitou kulturní památku a její překvalifikování na movitou kulturní památku ... v evidenční kartě je památka popsána včetně budovy. Technické zařízení zahrnuje část pro střídavý proud, tj. dva transformátory měnící elektrický proud z napětí městské sítě na provozní napětí a část pro stejnosměrný proud tj. 2x4 buňky s šestianodovým rtuťovým usměrňovačem AEG 600V/250A bez mřížkového řízení s jehlovým zapalovacím a nuceným chlazením ventilátorem a stejnosměrným rozvaděčem s jisticími a ovládacími prvky. Zařízení měnirny bylo v plném provozu do roku 1985. Je tedy více než 20 roků mimo provoz. V současné době je zařízení umístěno v uzavratelném prostoru bez přístupu veřejnosti. Účelem žádosti o zrušení prohlášení věci za nemovitou kulturní památku a její překvalifikování na movitou kulturní památku je záměr jejího zakomponování a následné zpřístupnění široké veřejnosti v rámci komplexu zamýšleného obchodního centra s případnou částečnou animací (nahrazení rtuťové náplně inertní kapalinou obdobných vizuálních vlastností, funkční ukazatele napětí) funkčnosti zařízení buď přímo v místě stávající instalace anebo v jeho těsné blízkosti v kompozici obchodního centra.

Zakomponování památky včetně obalu, tj. i vlastní budovy, která fakticky uzavírá vnitřní dvůr za objekty Divadelního klubu a Mariánského ústavu, je prakticky nemožné. Zabudování bude předcházet provedení konzervace technologického a strojního zařízení jako celku. Domníváme se, že kvalita a jedinečnost kulturní památky je založena především na technologii měnirny. Proveditelnost konzervace byla posouzena společností ing. Tomáš Flimel (IČ 47380136), která má povolení k restaurování kulturních památek na základě rozhodnutí ze dne 25. 06. 1996. Kvalifikovaně lze, podle závěrů stanoviska, provést konzervaci jen v restaurátorské dílně s patřičným vybavením. Výjimku tvoří jen větší konstrukční celky, např. nýtované rámy. Odhadované náklady jsou ve výši cca 3,6 mil Kč. Toto řízení se týká zrušení prohlášení věci za kulturní památku. Změna charakteru věci z nemovité kulturní památky na movitou kulturní památku není předmětem tohoto řízení. Ministerstvo kultury prohlašuje či neprohlašuje věci za kulturní památky podle § 2 odst. 1 písm. a) či b) zákona číslo 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Zda se jedná o nemovitou či movitou kulturní památku se uvádí až při zápisu kulturních památek do Ústředního seznamu kulturních památek ČR, který vede odborná organizace státní památkové péče podle § 7 citovaného zákona číslo 20/1987 Sb.

Ministerstvo kultury dopisem ze dne 21. 01. 2008 si vyžádalo stanoviska příslušného odboru Krajského úřadu Moravskoslezského kraje a Magistrátu města Opavy a stanovisko Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ostravě, zároveň bylo vlastníkově dáno na vědomí, že Ministerstvo kultury v této věci zahájilo řízení

Národní památkový ústav, ú. o. p. v Ostravě, ve svém stanovisku ze dne 07. 02. 2008 pod č.j. NPÚ-381,441/2008 uvedl, že nesouhlasí se zrušením prohlášení měnirny elektrického proudu v Opavě za kulturní památku: „Elektrická měnirna na Rybím trhu č. 4 byla vybudována v roce 1929. Technické zařízení z let 1904-1905 bylo vyrobeno ve firmě AEG Berlín a původně bylo umístěno v objektu městské elektrárny na ulici Krnovské. V roce 1929 bylo instalováno v nově postaveném objektu na Rybím trhu č. 4 ... zařízení bylo v plném provozu do roku 1984. Jedná se o jediné dochované zařízení měnirny se rtuťovými usměrňovači v České republice ... z hlediska památkové péče by nebylo vhodným řešením ani snětí památkové ochrany z budovy měnirny elektrického proudu při současném prohlášení samotného technologického zařízení za kulturní památku. Část tohoto zařízení bezprostředně stavebně souvisí se samotnou budovou měnirny. Konkrétně se jedná o dělicí stěnu mezi transformátory a el. měniči, kde se nacházejí kobky s vedením vysokého napětí. Samotné vysokonapěťové kobky jsou stavebně provázány s dělicí příčkou a držáky elektrického vedení s izolátory jsou taktéž zakotveny přímo do této dělicí stěny. Při demolici objektu by tak vznikly nenapravitelné škody na technologickém zařízení. Společnost Opava Development Company připravuje pro Statutární město Opavu projekt multifunkčního objektu City Center Opava. Zastavěná plocha tohoto objektu počítá i s využitím stávající parcely č. 272/1 v k.ú. Opava-město, na které se nachází objekt měnirny elektrického proudu. Investor výše uvedeného projektu nabízí městu Opava jako majiteli kulturní památky zrekonstruování a přemístění technologického zařízení do vytipovaných výstavních prostor, které umožní jeho prezentaci široké veřejnosti. Návrh přemístění technologického vybavení elektrické měnirny byl projednán v Památkové radě NPÚ, územního odborného pracoviště v Ostravě dne 24. 11. 2006, která se shodla na závěru, že historická měnirna, objekt, v němž se nacházejí technické unikáty, které nelze přestěhovat bez jejich porušení, nesmí ustoupit nové zástavbě. Připustila však možnost provedení stavebních úprav objektu, které by umožnily prezentaci technologického vybavení objektu veřejnosti. Naše stanovisko podpořil dopis z Technického muzea v Brně „vyjádření k záměru likvidace kulturní památky Měnirna elektrického proudu Opava“, doručený 4. 12. 2006, kde je vysloven nesouhlas se záměrem likvidace objektu

rtuťové měnírny elektrického proudu v Opavě. To, že je objekt měnírny elektrického proudu v Opavě, parc. č. 271/2 prohlášen nemovitou kulturní památkou, není reálnou překážkou k provedení patřičných stavebních úprav souvisejících se zpřístupněním technologického zařízení veřejnosti na stávajícím místě a s možností zakomponování celého objektu do budoucího multifunkčního objektu City Center Opava, který má vyrůst v centru Opavy. Naopak zrušením prohlášení objektu el. měnírny za kulturní památku by se výkonným orgánům památkové péče velmi zúžil prostor k ovlivnění výsledné podoby stavebních úprav objektu, případně k zabránění jeho úplné demolice.“

Na základě § 8 odst. 2 citovaného zákona číslo 20/1987 Sb. se v řízení vyjádřil Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor územního plánování, stavebního řádu a památkové péče, který po uskutečněním místním šetření dne 14. 02. 2008 nedoporučil zrušení prohlášení věci za kulturní památku v dopise ze dne 19. 02. 2008 pod č.j. MSK 20200/2008, protože bylo zjištěno, že „rozvodna – měnárna elektrického proudu v Opavě, která byla prohlášena pro svou významnou technickou hodnotu za kulturní památku (jedná se o jediné dochované zařízení měnírny se rtuťovými usměrňovači v české republice), je v dobrém technickém stavu (tj. nenastal mimořádně závažný důvod, pro který lze dle § 8 odst. 1 památkového zákona zrušit prohlášení věci za kulturní památku).“

Podle téhož ustanovení výše citovaného zákona číslo 20/1987 Sb. Ministerstvo kultury obdrželo stanovisko odboru hlavního architekta a ÚP Magistrátu města Opavy, který v dopise ze dne 21. 02. 2008 pod značkou MMOP 22083/2008/3969/2008HAUP/Lo nesouhlasil se zrušením prohlášení výše uvedené věci kulturní památku: „Objekt měnírny je umístěn na pozemku parcela č. 183, katastrální území Opava – Město a obsahuje vlastní budovu a technologickou část. Nosnou konstrukci tvoří železobetonový skelet s výplní cihlovým zdivem. Budova byla postavena ve funkcionalistickém stylu podle projektu opavského stavitele ing. Ericha Geldnera v roce 1929. Ve stejném roce do ní bylo umístěno technické zařízení z roku 1905 vyrobené firmou AEG Berlín. Měnárna sloužila ke změně střídavého proudu na proud stejnosměrný pro provoz tramvají ve městě ... Měnárna sloužila do roku 1985. Objekt měnírny s technologií je jedinečnou zachovalou technickou kulturní památkou v rámci území České republiky, která byla projektována a postavena právě pro tuto unikátní technologii v centru města.“

Ve dnech 25. 02. a 07. 03. 2008 se dostavil osobně ing. Pavel Borovička (zástupce investora CRESTYL Management a. s.) do budovy úřadu Ministerstva kultury – Nostický palác, aby se seznámil s podklady rozhodnutí. Byly mu předány kopie stanovisek výše uvedených dotčených orgánů.

V příloze dopisu doručeném Ministerstvu kultury dne 04. 03. 2008 zaslal ing. Tomáš Flimel – FLIREX (držitel licence MK ČR k restaurování technických památek č. 5785/96) technickou zprávu „Měnárna el. proudu Opava – odborné stanovisko k otázce demontáže a přemístění strojního zařízení“ ze dne 25. 02. 2007, rozšířenou o fotografickou přílohu. V závěru této zprávy se konstatuje, že „měnárna el. proudu, resp. její strojní-technologická část je schopna demontáže, přepravy, restaurování a zpětné montáže do původních nebo vhodných náhradních prostorů ...“ Důkazy uvedené v této zprávě se nevztahují k řízení o zrušení prohlášení věci za kulturní památku, protože neuvádějí žádný závažný důvod pro zrušení prohlášení. Tyto argumenty spíše směřují k řízení o přemístění kulturní památky podle § 18 odst. 1 citovaného zákona číslo 20/1987 Sb.

Dopisem ze dne 06. 03. 2008 bylo navrhovateli v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, umožněno, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladům, které Ministerstvo kultury v průběhu řízení shromáždilo (navrhovatel dopis převzal dne 11. 03. 2008).

Ministerstvo kultury zhodnotilo všechny předložené důkazy jednotlivě i ve vzájemných souvislostech a rozhodlo o nezrušení prohlášení rozvodny – měničky elektrického proudu v Opavě, č.p. 183, Rybí trh č.o. 4, na parc. č. 271/2, k.ú. Opava-město, obec Opava, okres Opava, Moravskoslezský kraj (rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek ČR 34912/8-3079), za kulturní památku, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, protože v dané věci nebyl prokázán mimořádně závažný důvod pro zrušení prohlášení za kulturní památku. Ministerstvo kultury především dospělo k názoru, že předmětná věc objektivně vykazuje znaky kulturní památky ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona číslo 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, protože rozvodna – měnička el. proudu je ojediněle zachovanou kulturní památkou technického charakteru v rámci celé České republiky.

P o u č e n í

Podle ustanovení § 44 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, se na toto řízení nevztahují obecné předpisy o správním řízení. Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení.


Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

